

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ФІЛОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН ТА СОЦІАЛЬНИХ
КОМУНІКАЦІЙ

**БІБЛІОПСИХОЛОГІЯ, БІБЛІОПЕДАГОГІКА,
БІБЛІОГРАФІСТИКА, БІБЛІОТЕРАПІЯ В
ОСВІТІ:
теорія і практика**

Збірник тез доповідей І-ї Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції

Мукачево
(27 серпня 2021 року)

УДК 159.9:028.02:37:02:929:37:021(043.2)

Б59

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет
Наково-технічною радою Мукачівського державного університету
(Протокол № 1 від 31.08.2021 р.)

Відповідальний за випуск – к. філол. н., доцент, завідувач кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій Прокопович Л.С.

Головний редактор:

Щербан Т. Д. – доктор психологічних наук, професор, ректор МДУ.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Моргун А. В. – декан гуманітарного факультету, кандидат філологічних дисциплін, доцент.
Прокопович Л. С. – кандидат філологічних дисциплін, доцент, завідувач кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій.

Мовчан К. М. – директор Наукової бібліотеки МДУ, старший викладач кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій.

Веремчук О. В. – кандидат педагогічних дисциплін, доцент кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій.

Курило О. Й. – кандидат філологічних дисциплін, доцент кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій.

Попович Н.Ф. – кандидат філологічних дисциплін, доцент кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій.

Бабіля М. В. – провідний бібліограф, асистент кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій.

Б59

Бібліопсихологія, бібліопедагогіка, бібліографістика, бібліотерапія в освіті: теорія і практика: збірник тез доповідей І-ї Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, 27 серпня 2021 р. Мукачево / ред. кол.: Т. Д. Щербан (гол.ред.) та ін. – Мукачево: МДУ, 2021. – 69 с.

основними складовими цієї науки є: вихованець-читач, виховне оточення, зміст книжки або прочитаного, їх взаємодія [1].

Даний підхід тісно взаємопов'язаний з попереднім (забезпечення системного вивчення художньої інформації) оскільки комунікативна функція у процесі забезпечення етнокультурологічного середовища дає можливість художнього полісуб'єктного спілкування через засоби навчання та виховання етнокультурологічного середовища у процесі вокальної підготовки, що дає можливість забезпечити формування етнокультурної компетентності майбутніх викладачів вокалу у контексті освіти і бібліотечної педагогіки.

Список використаних джерел

1. Балика Д. Бібліологічна педагогіка / Д. Балика. – Київ, 1928. – 14 с.
2. Бородин В. А. Теория и технология читательского развития в отечественном библиотековедении: монография: в 2 ч. / В. Бородин. – Москва: Шк. б-ка, 2006. – 336 с.
3. Філософський енциклопедичний словник / гол. ред. В. І. Шинкарук. – Київ: Атрис, 2002. – 742 с.
4. Хоружа О.В. Етнокультурна освіта в системі фахової підготовки майбутнього вчителя музики / О.В.Хоружа // Наука і молодь: збірник праць щорічної науково-практичної конференції студентів та молодих учених, м. Київ, 18 квітня 2008 р. – Київ: Міжгалузовий інститут управління, 2008. – Вип. 3. – С. 14-16.

УДК 028.02:82(043.2)

СКРИПИНЕЦЬ Т. Ю.,
ПРОКОПОВИЧ Л. С.,
Мукачівський державний університет

РОЛЬ ЧИТАЧА В ХУДОЖНІЙ ЛІТЕРАТУРНІЙ ТВОРЧОСТІ

Одним із важливих факторів розвитку української літературної мови був і є читач, на якого орієнтується письменник чи мовець. Розглянемо деякі наукові розвідки вітчизняних і зарубіжних мовознавців, літературознавців, які торкаються цієї проблеми. О. І. Білецький зазначав, що «...читач не тільки об'єкт, він фактор літературного процесу, співучасник роботи письменника, який весь час думає про нього і веде з ним діалог» [1].

На роль постаті читача в художній творчості свого часу звертав увагу В. В. Виноградов, зазначаючи, зокрема, що «читач не тільки «читає» письменника, але і творить разом з ним, підставляючи в його твори все нові й нові змісти» [2, с. 8]. Як бачимо, з літературознавчого погляду думки різних вчених про роль читача в художній літературній творчості співзвучні.

Більш широко на матеріалі різних видів мистецтва розглядає зв'язок між задумом і твором автора та сприйманням твору адресатом О.М.Левідов у праці «Автор – Образ – Читатель» [3]. Дослідник виявляє зв'язок між письменником і читачем у літературі, митцем і глядачем в образотворчому мистецтві, зосереджуючи увагу на сприйманні художнього твору адресатом – читачем, глядачем, слухачем(музики).

Спеціально проблемі письменник – читач, зокрема їхній взаємодії в історії української літератури і культури, присвячені праці Г. М. Сивокиня, зокрема його монографія «Одвічний діалог», де автор відзначає, що орієнтація на читача і на сприймання художнього слова в українській літературі виступає діяльною силою взаємозумовленого розвитку творчості і її адресатів: «Кожна зміна в одній з цих двоєдиних складових частин, - зазначає автор, – так чи інакше зумовлює інші видозміни» [5, с. 75]. Г. М. Сивокінь характеризує тисячолітню історію взаємодії українського читача й письменника на широкому історичному тлі, однак і в цій та інших роботах цього вченого в основному характеризується проблема з погляду літературознавчого.

Можна назвати й ряд інших праць, що досліджують відношення письменник – читач, однак більшість із них розглядає, як уже зазначалось, літературознавчий аспект питання: як читач сприймає (і чи сприймає) художній текст, яким є читач тієї чи іншої епохи, якою мірою і в який спосіб письменник орієнтується на читача і на якого саме. Мовний аспект проблеми (читач – літературна мова), тобто якою мірою враховується мовна компетенція читача, як впливає мова художніх творів на формування цієї компетенції, як робота над мовою художніх творів впливає на стан і розвиток літературної мови, - предметом лінгвістичного дослідження виступає значно рідше. В історії літературної мови звичайно два чинники – письменник із його літературною діяльністю та його мова. До такої ж найважливішої ланки мовно-літературного процесу, якою є читач (другий учасник комунікації), звертаються порівняно рідко.

Існує велика література з лінгвостилістики й лінгвопоетики, проте мова художніх творів аналізується переважно стосовно самого твору як його іманентна властивість безвідносно до читачів і їхнього сприймання, наче читачем виступає переважно сам дослідник. Щоправда, останнім часом з'являються роботи, присвячені мовному образу світу і психічних особливостей письменника, однак знову-таки характеризується письменник і мова його твору, читач же залишається осторонь.

Проблемі читача значною мірою присвячена праця А. К. Мойсієнка «Слово в апперцепційній системі поетичного тексту. Декодування Шевченкового вірша, у якій дослідник слушно робить висновок, що

«індивідуально-авторська інформація не є ідентичною тій, яку отримує реципієнт при сприйманні художнього твору» [4, с.10]. Усе сказане свідчить, що проблема письменник – читач – літературна мова є актуальною і дедалі більше привертає увагу дослідників.

Мовний аспект цієї проблеми містить кілька питань: 1) на якого читача розрахована мова художнього твору; 2) як пливає мова художнього твору на мовну компетенцію читача; 3) як читач сприймає (і чи сприймає) мовні новації окремих письменників; 4) які мовні запити читацького кола. Цим колом питань проблема не вичерпується, але вже з них видно її актуальність і велике теоретичне й практичне значення.

Отже, для історії української літературної мови проблема письменник – читач – мова має особливе значення, що зумовлюються закономірностями історичного розвитку. При розгляді питання необхідно враховувати конкретні культурні й соціальні умови, у тому числі і мовну ситуацію в країні і стан самої мови. Такі питання потребують подальшого вивчення.

Список використаних джерел

1. Білецький О. І. Зібрання праць у 5-ти томах 1965–1965 / О. І. Білецький. – Київ: Наукова думка, 1966. – Т. 3.
2. Виноградов В. В. О теории художественной речи / В. В. Виноградов. – Москва: Высшая школа, 1971. – 240 с.
3. Левидов А. М. Автор – образ – читатель / А. М. Левидов. – Ленинград: Изд-во Ленинградского гос. ун-та, 1983. – 350 с.
4. Мойсієнко А. К. Слово в аперцепційній системі поетичного тексту. Декодування Шевченкового вірша: дис.. д-ра філол. наук: 10.02.01 / А. К. Мойсієнко. – Київ, 1997. – 354 с.
5. Сивокінь Г. М. Одвічний діалог (Українська література і її читач від давнини до сьогодні) / Г. М. Сивокінь. – Київ: Дніпро, 1984. – 254.

УДК 021.2:37.01:028.02:159.9(043.2)

СОРОЧУК М.М.,
Національний університет «Острозька академія»

ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА БІБЛІОПЕДАГОГІКИ ТА БІБЛІОПСИХОЛОГІЇ

Сучасну культуру з її ускладнюючими проблемами освіти і зростаючими навантаженнями на психіку не можна уявити без уваги до бібліопсихології та бібліопедагогіки.

Область психології читання дуже велика: «читач - текст - автор» - так можна описати один з головних об'єктів вивчення бібліопсихології.

Попович Н. Ф. РОЛЬ ШКІЛЬНИХ БІБЛІОТЕК У НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ.....	35
Попович Н. Ф., Баранська Л.Б. КАЗКОТЕРАПІЯ У РОБОТІ З ДІТЬМИ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ	37
Попович Н. Ф., Стецик М.С. БІБЛІОТЕРАПІЯ У ДИТЯЧИХ БІБЛІОТЕКАХ.....	40
Постельжук О.М. РОЛЬ ШКІЛЬНОЇ БІБЛІОТЕКИ У ФОРМУВАННІ КУЛЬТУРИ ЧИТАННЯ УЧНІВ	42
Семенчук В. В., Прокопович Л. С. ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА ВПЛИВ ЕЛЕКТРОННИХ КНИГОЗБІРЕНЬ В УКРАЇНІ ТА ЗА КОРДОНОМ В СУЧАСНОМУ МЕДІА ПРОСТОРІ	46
Симонян В.В. ЕТНОКУЛЬТУРА І КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ВОКАЛУ У КОНТЕКСТІ ОСВІТИ І БІБЛІОПЕДАГОГІКИ.....	49
Скрипинець Т. Ю., Прокопович Л. С. РОЛЬ ЧИТАЧА В ХУДОЖНІЙ ЛІТЕРАТУРНІЙ ТВОРЧОСТІ.....	51
Сорочук М.М. ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА БІБЛІОПЕДАГОГІКИ ТА БІБЛІОПСИХОЛОГІЇ.....	53
Трачук Л. Ф. РУБАКІН М. О. ЯК ЗАСНОВНИК БІБЛІОПСИХОЛОГІЇ.....	56
Худик С., Шатрова М.Б. БІБЛІОТЕРАПІЯ ЯК МЕТОД ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ ЧИТАЧА В БІБЛІОТЕЦІ (НА ПРИКЛАДІ ПЕРЕГІНСЬКОЇ БІБЛІОТЕКИ ДЛЯ ДІТЕЙ РОЖНЯТІВСЬКОЇ ЦБС ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ).....	59
Черніговець Т.І., Місіюк-Шумік А.І. БІБЛІОТЕКА ЯК ОСЕРЕДОК ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ КРАЄЗНАВСТВА СЕРЕД МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	62
Шершун Я.Є., Прокопович Л. С. ШКІЛЬНІ БІБЛІОТЕКИ В КОНТЕКСТІ СИСТЕМИ ОСВІТИ ГАЛИЧИНИ ТАРЕЦЕПЦІЇ ІВАНА ФРАНКА.....	64

Електронне наукове видання

***БІБЛІОПСИХОЛОГІЯ, БІБЛІОПЕДАГОГІКА, БІБЛІОГРАФІСТИКА,
БІБЛІОТЕРАПІЯ В ОСВІТІ:
теорія і практика***

**Збірник тез доповідей І-ї Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції**

Головний редактор:	<i>Щербан Тетяна Дмитрівна</i>
Відповідальний за випуск:	<i>Прокопович Лідія Сігізмундівна</i>
Упорядкування та комп'ютерна верстка:	<i>Бабіля Марина Василівна</i>

Формат 60*84/16
Гарнітура Times New Roman
Умовн. друк. аркушів – 2,9

Адреса видавництва:
Мукачівський державний університет,
вул. Ужгородська, 26, м. Мукачево, Закарпатська обл., 89600,
тел./факс: (03131) 2-11-09. E-mail: rvc@mail.msu.edu.ua

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>